

2021-09-28

Dnr RS2021-00250

Hälso- och sjukvårdsavdelningen
Åsa Himmelsköld
E-post asa.himmelskold@regionuppsala.se

s.remissvar@regeringskansliet.se
s.fs@regeringskansliet.se.
S2021/00866

Remissyttrande avseende God och nära vård - Rätt stöd till psykisk hälsa SOU 2021:6

Sammanfattning

De förslag och bedömningar som utredningen föreslår ligger i stort i linje med de beslut och det utvecklingsarbete som pågår i samverkan mellan Region Uppsala och länets kommuner. Region Uppsala instämmer därmed huvudsakligen i utredningens förslag och bedömningar, men lyfter i remissvaret fram vissa synpunkter och förtydliganden. Några av dessa synpunkter och förtydliganden som Region Uppsala önskar lyfta fram handlar om att det finns fördelar och risker med att särskilja psykisk och somatisk hälsa i lagstiftning, att det finns behov av lagstiftning som underlättar informationsöverföring och att staten behöver förbättra huvudmännens förutsättningar att följa upp verksamheten. Region Uppsala anser vidare att finansieringsprincipen bör gälla med anledning av utredningens förslag och att generella statsbidrag i kombination med en utvecklad uppföljning är att föredra.

Det finns flera andra statliga utredningar som pågår till exempel samsjuklighetsutredningen och utredningen om en sammanhållen god och nära vård för barn och unga. Region Uppsala anser att det är angeläget att resultatet av olika statliga utredningar och initiativ hålls samman för att ge huvudmännen, såväl kommuner som regioner, goda förutsättningar att erbjuda ett sammanhållet hälsosystem som utgår från behoven hos individer som har eller riskerar att få komplexa behov.

5 Det ska synliggöras i lag att primärvården svarar för hälso- och sjukvård avseende både fysisk och psykisk ohälsa

Region Uppsala instämmer i utredningens förslag. Region Uppsala anser att det är positivt att förtydliga lagstiftningen så att det framgår att det i primärvårdens uppdrag ingår både fysisk och psykisk ohälsa. Samtidigt kan en sådan förändring innebära att det i alla sammanhang behöver framgå att det handlar om båda delar. Region Uppsala anser dock att fördelarna överväger nackdelarna.

Region Uppsala instämmer däremot inte i utredningens bedömning att den kommunala finansieringsprincipen inte gäller. Utredningen belyser att den psykiska ohälsan ökar även om det är svårt att leda i bevis då det inte finns förutsättningar att

följa utvecklingen systematiskt på nationell nivå. Region Uppsala anser därför att den kommunala finansieringsprincipen bör gälla.

6 Primärvårdens organisering

Region Uppsala arbetar med att utveckla en stegvis modell i enlighet med de bedömningar som utredningen lämnat. Implementeringsstrategin bygger på fem delar - kartläggning och analys, uppföljning och utvärdering, digitalisering, organisering och kvalitets- och kompetensutveckling. Utvecklingen är en integrerad del i utvecklingen mot effektiv och nära vård i Region Uppsala och genomförs utifrån målet om ett sammanhållet hälsosystem för länets invånare med primärvården som nav.

6.2 Rätt stöd till psykisk hälsa

6.2.1 Vägen in

Region Uppsala instämmer i huvudsak i utredningens bedömning. Region Uppsala anser att det kan finnas skäl att tydliggöra att psykisk hälsa är en naturlig del av primärvårdens uppdrag i förfrågningsunderlagen, men att det kan finnas risker med att beskriva krav allt för detaljerat och att koppla dessa till särskild ersättning. Det är mer angeläget att utveckla förutsättningarna för kunskaps-, utvecklings- och uppföljningsstöd nationellt, regionalt och lokalt.

6.2.3 Samverkan och samarbete

Region Uppsala instämmer delvis i utredningens bedömning. Arbetet med att utveckla ett förstärkt geografiskt hälsouppdrag inom ramen för effektiv och nära vård 2030 lyfts fram av utredningen som ett gott exempel på strukturerad samverkan mellan olika huvudmän, vårdgivare och den ideella sektorn. Ideella aktörer genomför ett viktigt arbete för att främja hälsa och det är angeläget att skapa goda förutsättningar för ett nära samarbete mellan huvudmännen och den ideella sektorn. Region Uppsala instämmer därför i utredningens bedömning att huvudmännen, via Inera bör initiera ett arbete för att utveckla en mer strukturerad samverkan mellan 1177 Vårdguiden och olika stöd- och hjälplinjer. Region Uppsala anser däremot att det i första hand är ett statligt ansvar att utforma tekniska lösningar på nationell nivå, där utbud från civila aktörer kan samlas och tillgängliggöras. Skälet är att det kan vara svårt att ta ansvar för kvalitetsgranskning inom områden som inte ligger inom huvudmännens ansvar. Det är också av stor vikt att skilja mellan civilsamhällets viktiga hälsofrämjande insatser och hälso- och sjukvårdande insatser och för en hög patientsäkerhet vidta åtgärder som tydliggör skillnaden för allmänheten.

Region Uppsala anser dessutom att staten ska genomföra förslagen i betänkandet Informationsöverföring inom vård och omsorg (SOU 2021:4). En lagstiftning som underlättar informationsöverföring mellan vårdgivare och mellan huvudmän är avgörande för att arbeta sammanhållet med målgrupper som har komplexa behov.

6.3 Förutsättningar för Rätt stöd till psykisk hälsa

6.3.2 Utbildning och kompetensförsörjning

Region Uppsala instämmer i huvudsak i utredningens bedömning. Region Uppsala önskar att utredningen tydligare hade lyft fram statens ansvar och förmåga att anpassa utbildningen utifrån framtidens behov av kompetenser inom området psykisk hälsa. En högkvalitativ och likartad utbildning på de olika lärosätena är en förutsättning för att långsiktigt kunna erbjuda en jämlik vård av god kvalitet i hela landet. Region Uppsala önskar särskilt lyfta fram vikten av en statlig reglering och kvalitetssäkring av den så kallade grundläggande psykoterapiutbildningen ("steg I").

6.3.3 Uppföljning och forskning

Region Uppsala instämmer i utredningens bedömning. Region Uppsala önskar särskilt lyfta fram behovet av att staten genomför förslagen i God och nära vård – en primärvårdsreform (SOU 2018:39) i den del som handlar om att möjliggöra systematisk uppföljning av primärvården på aggregerad nivå. Det är även angeläget att staten genomför utredningens bedömningar rörande forskning och kunskapsstöd.

6.3.4 Framtida statliga satsningar

Region Uppsala instämmer i utredningens bedömning. Staten har ett stort ansvar för att prioritera och hålla samman statliga initiativ för att på så sätt underlätta för regioner och kommuner som huvudmän att genomföra nödvändiga förändringar. En övergång från kortsiktiga riktade statsbidrag till generella statsbidrag skulle förbättra förutsättningarna för regioner och kommuner att utveckla vården för målgruppen i enlighet med utredningens bedömningar.

6.3.5 Utvecklingsarbeten

Region Uppsala instämmer inte i utredningens förslag. Utvecklingen stöds bäst på nationell nivå av regionernas och kommunernas medlemsorganisation, Sveriges Kommuner och Regioner (SKR). Staten kan ge förutsättningar för utvecklingen och utvecklad samverkan för målgruppen genom att besluta om nödvändiga lagstiftningar, genom att bidra i det nationella systemet för kunskapsstyrning samt genom att bidra till ekonomiskt hållbara förutsättningar.

För Region Uppsala

Björn-Owe Björk
Ordförande utskottet för hälso- och sjukvård

Mikael Köhler
Hälso- och sjukvårdsdirektör